

Σχέση προπονητικής συμπεριφοράς και παρακίνησης αθλητών/τριών Πετοσφαίρισης αναπτυξιακών ηλικιών

Σουρή, Γ.*, Ζέτου, Ε., Βερναδάκης, Ν., Μπεμπέτσος, Ε.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει τη σχέση της προπονητικής συμπεριφοράς στην παρακίνηση αθλητών/τριών/τριών αναπτυξιακών ομάδων στην Πετοσφαίριση και κατά πόσο αυτή η σχέση διαφοροποιείται από το φύλο. Οι συμμετέχοντες ήταν 203 νεαροί αθλητές/τριες Πετοσφαίρισης (167 κορίτσια και 36 αγόρια), ηλικίας από 12-19 ετών και προπονητικής ηλικίας από 1-9 χρόνια, από αναπτυξιακά τμήματα αθλητικών συλλόγων της Αττικής. Χρησιμοποιήθηκαν τα ερωτηματολόγια: (α) το ερωτηματολόγιο «Συμπεριφορά του Προπονητή» (Coaching Behaviour Questionnaire - CBQ, Williams, Jerome, Kenow, Rogers, Sartain & Darland, 2003), το οποίο έχει τροποποιηθεί και έχει προσαρμοσθεί για τον ελληνικό πληθυσμό (Ζουρμπάνος, Θεοδωράκης & Χατζηγεωργιάδης, 2004; Zourbanos, Hatzigeorgiadis & Theodorakis, 2007) και β) το ερωτηματολόγιο του κλίματος παρακίνησης «Motivational Climate in Physical Education Scale (MCPES)» (Soini et al., 2014) Οι αναλύσεις αξιοπιστίας επιβεβαίωσαν ικανοποιητικούς δείκτες Cronbach s' alpha για όλους τους παράγοντες. Από τα αποτελέσματα της έρευνας προέκυψε ότι υπήρχε υψηλή συσχέτιση όλων των παραγόντων της παρακίνησης με την υποστηρικτική συμπεριφορά του προπονητή, εκτός από τον παράγοντα «προσανατολισμός στο έργο», επίσης υπήρξαν διαφορές ως προς το φύλο σε σχέση με την υποστηρικτική αλλά και την αρνητική συμπεριφορά του προπονητή. Από την ανάλυση των παραγόντων παρακίνησης διαπιστώθηκαν διαφορές στους αθλητές/τριες προς το φύλο. Συγκεκριμένα τα κορίτσια παρουσίασαν υψηλότερες τιμές ως προς τον παράγοντα «κοινωνικότητα», ενώ τα αγόρια έδειξαν να προσανατολίζονται προς το «έργο». Συμπερασματικά η προπονητική συμπεριφορά έχει άμεση σχέση με την παρακίνηση των αθλητών/τριών/τριών, που έμμεσα οδηγεί στην ικανοποίησή τους για δέσμευση και ενασχόληση με το άθλημα.

Λέξεις κλειδιά: συμπεριφορά προπονητή, παρακίνηση, φύλο, Πετοσφαίριση.

Εισαγωγή

Ένα σημαντικό ζήτημα που μελετά ο τομέας της Αθλητικής Ψυχολογίας είναι η σχέση μεταξύ προπονητή και αθλητή. Αρκετές έρευνες, παρόλο που χρησιμοποίησαν διαφορετικές μεθοδολογικές και θεωρητικές βάσεις, για τη μελέτη της σχέσης προπονητή-αθλητή, ταυτίστηκαν στην ύπαρξη σχέσης αλληλεπίδρασης μεταξύ προπονητή-αθλητή και τη σημαντικότητα αυτής της σχέσης στην

Διεύθυνση αλληλογραφίας:

Γεωργία Σουρή
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού
Πανεπιστημιούπολη, 69100 Κομοτηνή

E-mail:

geosouri@yahoo.gr

κοινωνική και αθλητική ανάπτυξη των νέων αθλητών/τριών (Felton, & Jowett, 2012; Smoll et al., 2007), την απόδοση, την παρακίνηση (Nicolas, Gaudreau, & Franche, 2011; Jowett, Adie, Bartholomew, Yang, & Lopez-jiménez, 2017; Keegan, Spray, Harwood, & Lavalley, 2010), τη συνοχή της ομάδας (Kim, & Cruz, 2016), την αντιλαμβανόμενη ικανοποίηση και γενικά την ψυχολογική τους κατάσταση (Jowett & Frost, 2007; Harwood, Barker, & Anderson, 2015). Οι Avcı και συν. (2018), αναφέρουν τη σχέση προπονητή – αθλητή ως σχέση αλληλεπίδρασης όπου τα συναισθήματα, οι σκέψεις και η συμπεριφορά του προπονητή αλληλοσυνδέονται με τα συναισθήματα, τις σκέψεις και τη συμπεριφορά του αθλητή (Black, & Deci, 2000). Αυτή η αναπτυσσόμενη μορφή επικοινωνίας θεωρείται σημαντική για την εξέλιξη και τη λειτουργικότητα της σχέσης προπονητή-αθλητή/τριας (Jowett & Cockerill, 2003; Roberto, Fiorese, Vieira, Ferreira, Cheuczuk, Jowett, Fortes, & Vissoci, 2019), αλλά και της απόδοσης τους αθλητή/τριας.

Ο ρόλος του προπονητή θεωρείται πολυδιάστατος. Ο προπονητής αναλαμβάνει μια σειρά από ρόλους που είναι καθοριστικής σημασίας για τη σχέση που αναπτύσσει με τους αθλητές/τριες του. Ο τρόπος προσέγγισης συμπεριφοράς που ακολουθεί για τη συνεργασία και την καθοδήγηση των νεαρών αθλητών/τριών επηρεάζει την αυτοεκτίμηση των αθλητών/τριών, αποτελεί κίνητρο για την ανάπτυξη και βελτίωση των δεξιοτήτων τους και επιδρά θετικά ή αρνητικά στη στάση, τη μεταξύ τους σχέση και την αθλητική εμπειρία (García-Calvo, Leo, Gonzalez-Ponce, Sánchez-Miguel, Mouratidis, & Ntoumanis, 2014; Smoll et al., 2007; Chelladurai, 1993). Οι Mageau και Vallerand (2003) υποστήριξαν ότι η σχέση αλληλεπίδρασης που αναπτύσσεται μεταξύ προπονητή και αθλητή είναι σημαντική για την ενίσχυση και την αποτελεσματικότητα των κινήτρων. Αναφερόμενοι στη σχέση προπονητή-αθλητή υποστήριξαν ότι η προπονητική συμπεριφορά μπορεί να επηρεάσει την ικανοποίηση (Sakellarides, Zetou, Bebetos, & Kourtessis, 2018) και την παρακίνηση των αθλητών/τριών καθώς διαπίστωσαν ότι η ευεργετική επίδραση και η υποστηρικτική συμπεριφορά είχαν θετική επίδραση τόσο στην εσωτερική όσο και στην εξωτερική παρακίνηση των αθλητών/τριών.

Η διαδικασία της παρακίνησης επιτυγχάνεται μέσω της παροχής κινήτρων τα οποία διακρίνονται σε εσωτερικά (εγγενή) και εξωτερικά. Το εγγενές κίνητρο γνωστό ως αυτόνομο, αυτοπροσδιοριζόμενο κίνητρο, συμβαίνει όταν ένα άτομο συμμετέχει σε μια δραστηριότητα λόγω ενός πραγματικού ενδιαφέροντος για την ίδια τη δραστηριότητα (Marccone, 2017; Gencer, & Öztürk, 2018). Αντίθετα, η εξωτερική παρακίνηση αναφέρεται στην ύπαρξη ανταμοιβής ή υποχρέωσης από τη συμμετοχή του ατόμου στο άθλημα, γίνεται για λόγους κοινωνικής αναγνώρισης και θετικής κριτικής από το κοινωνικό περιβάλλον του (Καζάση και συν., 2020; Chiu, Mahat, Hua, & Radzuwan, 2013) ή αφορά στην ολοκληρωμένη ρύθμιση, όπου η συμμετοχή του ατόμου στη διαδικασία αποτελεί μέρος ενός συνόλου συμπεριφορών που το εκφράζουν (Θεοδωράκης και συν., 2015). Οι Horn και συν. (2011) σε ερευνά τους υποστηρίζουν ότι οι αθλητές με υψηλό επίπεδο εσωτερικής παρακίνησης παρουσιάζουν αυξημένο πάθος για το άθλημα και εναρμόνιση των δραστηριοτήτων με τις αξίες τους (Gillet, Vallerand, Amoura, & Baldes, 2010).

Το στυλ προπονητικής συμπεριφοράς μπορεί να είναι είτε υποστηρικτικό προς τους αθλητές/τριες είτε ελεγκτικό/επικριτικό. Οι προπονητές που επιλέγουν να είναι πιο υποστηρικτικοί είναι περισσότερο προσιτοί και φιλικόι προς τους αθλητές/τριες σε σύγκριση με εκείνους που εφαρμόζουν στυλ ελεγκτικής/κριτικής συμπεριφοράς (Mageau & Vallerand, 2003; Coussens, Rees, & Freeman, 2015). Οι Alfermann και συν. (2005) μελετώντας τη σχέση προπονητή -αθλητή/τριας σε νεαρούς αθλητές/τριες κολύμβησης, διαπίστωσαν ότι η δημιουργία ενός θετικού κλίματος ενίσχυσης από τον προπονητή είχε θετική επίδραση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων των αθλητών/τριών. Οι αθλητές/τριες

που έλαβαν μεγαλύτερη προσοχή-υποστήριξη από τον προπονητή τους σημείωσαν σημαντική βελτίωση με την πάροδο του χρόνου. Αυτό επιβεβαιώνεται στην έρευνα των Bebetos και συν. (2017) στην οποία αναφέρεται ότι ο προπονητής που αφιερώνει χρόνο για κάθε αθλητή ξεχωριστά συμβάλλει στην καλή ατομική προπόνηση που επιτυγχάνεται μέσω της εποικοδομητικής διδασκαλίας και της θετικής ανατροφοδότησης μεταξύ τους.

Προκειμένου αυτή η αμοιβαία σχέση να είναι αποτελεσματική ο προπονητής οφείλει να γνωρίζει τους μηχανισμούς συμπεριφοράς, τις μεθόδους και τις τεχνικές παρακίνησης καθώς και τις ανάγκες και τις προσδοκίες των παικτών της ομάδας (Seweryniak et al., 2016). Ο Listwan (2006), δίνοντας έμφαση στην σημασία του ελέγχου της αποτελεσματικότητας των χρησιμοποιημένων κινήτρων, υποστηρίζει ότι είναι απαραίτητο να ελέγχεται τακτικά, εάν τα κίνητρα που επιλέγουν οι προπονητές επηρεάζουν πραγματικά τους παίκτες τους. Η πολιτική των κινήτρων μπορεί να είναι αποτελεσματική όταν η ομάδα επιτύχει το βέλτιστο επίπεδο απόδοσης, ενώ παράλληλα ικανοποιούνται οι ατομικές ανάγκες και προσδοκίες κάθε παίκτη, δημιουργώντας υποστηρικτική κουλτούρα και ομαδικό πνεύμα (Seweryniak et al., 2016; Deci, & Ryan, 2000; Duda, 2013).

Λαμβάνοντας υπόψη ότι στην Ελλάδα διαπιστώνεται έλλειψη βιβλιογραφίας σχετικά με την επίδραση της προπονητικής συμπεριφοράς, με την παρακίνηση των αθλητών/τριών στο άθλημα της Πετοσφαίρισης, η παρούσα έρευνα επικεντρώνεται στο συγκεκριμένο αντικείμενο μελέτης. Οπότε σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει τη σχέση της προπονητικής συμπεριφοράς στην παρακίνηση αθλητών/τριών αναπτυξιακών ομάδων στην Πετοσφαίριση και κατά πόσο αυτή η σχέση διαφοροποιείται από το φύλο. Τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν ήταν: 1. αν θα υπάρξει συσχέτιση μεταξύ των παραγόντων της προπονητικής συμπεριφοράς και της παρακίνησης και 2. Αν το φύλο των αθλητών/τριών επηρεάζεται από την προπονητική συμπεριφορά και την παρακίνηση.

Μέθοδος

Συμμετέχοντες

Τους συμμετέχοντες στην έρευνα αποτέλεσαν 203 νεαροί αθλητές και αθλήτριες Πετοσφαίρισης, ηλικίας από 12-19 ετών (ΜΟ= 15,23, ΤΑ=1,59) και προπονητικής ηλικίας από 1-9 χρόνια (ΜΟ=2,13, ΤΑ=,729), από τμήματα ανάπτυξης και συγκεκριμένα από αθλητικούς συλλόγους που είχαν αναπτυξιακά τμήματα της Αττικής. Συγκεκριμένα, στην έρευνα έλαβαν μέρος 36 (17,7%) αγόρια και 167 (82,3%) κορίτσια, που κατά την περίοδο 2020-2021, ανήκαν στις αγωνιστικές κατηγορίες των παμπαίδων/παγκορασίδων, των παιδών/κορασίδων και των εφήβων/νεανίδων. Οι περισσότεροι από αυτούς συμμετείχαν σε αγώνες τις ηλικιακής τους κατηγορίας. Πριν την παρέμβαση οι γονείς και τα παιδιά αφού ενημερώθηκαν για την έρευνα, υπέγραψαν έντυπη συναίνεση για τη συμμετοχή τους, με τη διαβεβαίωση ότι όποτε ήθελαν θα μπορούσαν να σταματήσουν. Η έρευνα επίσης εγκρίθηκε από την επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας του Δ.Π.Θ.

Όργανα Μέτρησης

Για την πραγματοποίηση της παρούσας έρευνας χρησιμοποιήθηκαν τα εξής όργανα μέτρησης:

Α. Για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς του προπονητή χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο «Συμπεριφορά του Προπονητή» (Coaching Behaviour Questionnaire - CBQ, Williams, Jerome, Kenow, Rogers, Sartain, & Darland, 2003), το οποίο έχει τροποποιηθεί και έχει προσαρμοστεί για τον ελληνικό πληθυσμό (Ζουρμπάνος, Θεοδωράκης, & Χατζηγεωργιάδης, 2004; Zourbanos, Hatzigeorgiadis, & Theodorakis, 2007). Το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο, αποτελείται από 15 ερωτήσεις και περιλαμβάνει δύο παράγοντες: α) την υποστηρικτική συμπεριφορά, ο οποίος περιέχει

8 ερωτήσεις (π.χ. ερώτηση: «όταν το χρειάζομαι, ο τόνος της φωνής του προπονητή μου είναι καταπραϋντικός και καθησυχαστικός» ή «η κριτική από τον προπονητή μου γίνεται με καλό τρόπο») και β) την αρνητική συμπεριφορά, ο οποίος αποτελείται από 7 ερωτήσεις, (π.χ. «αγχώνομαι περισσότερο όταν βλέπω τον προπονητή μου, παρά όταν είμαι αφοσιωμένος/η στον αγώνα» ή «η συμπεριφορά του προπονητή μου κατά τη διάρκεια του αγώνα με κάνει να αισθάνομαι σφικτός/η και να είμαι σε ένταση»). Οι απαντήσεις δίνονταν σε πενταβάθμια κλίμακα τύπου Likert (από το 1= διαφωνώ απόλυτα έως το 5= συμφωνώ απόλυτα). Προηγούμενες έρευνες, που διεξήχθησαν στον ελληνικό χώρο και ασχολήθηκαν με ομαδικά αθλήματα (Karamousalidis, Ifantidis, Lapidis, Mprempetsos & Θεοδωράκης, 2007; Zourbanos, Hatzigeorgiadis, & Theodorakis, 2007; Zourbanos, Theodorakis, & Hatzigeorgiadis, 2006) εμφανίζουν δείκτη αξιοπιστίας για τον παράγοντα «υποστηρικτική συμπεριφορά» (.77) και για τον παράγοντα «αρνητική συμπεριφορά», δείκτη αξιοπιστίας (.71).

B. Για τη μέτρηση του κλίματος παρακίνησης χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο «Motivational Climate in Physical Education Scale (MCPES)» (Soini et al., 2014). Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 18 ερωτήματα τα οποία διερευνούν το κλίμα παρακίνησης που επικρατεί κατά τη διάρκεια του μαθήματος και τα οποία κατανέμονται σε 4 παράγοντες. Ο παράγοντας «Αυτονομία/Autonomy» αποτελείται από 5 ερωτήματα του τύπου «Οι αθλητές παίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της προπόνησης» και εξετάζει τις ευκαιρίες που παρέχει η προπόνηση για την υποστήριξη της αυτονομίας των αθλητών/τριών, τη δυνατότητα ελευθερίας επιλογών και τη δυνατότητα παρέμβασης στη διαμόρφωση της προπόνησης. Η τιμή του υπολογίστηκε από τον μέσο όρο των απαντήσεων σε πέντε διαφορετικές ερωτήσεις. Ο παράγοντας «Κοινωνικότητα/Social Relatedness» αποτελείται από 4 ερωτήματα του τύπου «στην προπόνηση επικρατεί ομαδικό κλίμα» και εξετάζει την ύπαρξη ομαδικού κλίματος και συνεργασίας για την επίλυση δύσκολων καταστάσεων κατά τη διάρκεια της προπόνησης. Η τιμή του υπολογίστηκε από τον μέσο όρο των απαντήσεων σε τέσσερις διαφορετικές ερωτήσεις. Ο παράγοντας «Προσανατολισμός στο Έργο/Task Climate» αποτελείται από 5 ερωτήματα του τύπου «Η εκμάθηση καινούργιων πραγμάτων με κάνει να θέλω να μάθω ακόμη περισσότερα» και εξετάζει την καταβολή προσπάθειας για προσωπική βελτίωση, την αντίληψη ότι τα λάθη αποτελούν μέρος της μαθησιακής διαδικασίας. Η τιμή του υπολογίστηκε από τον μέσο όρο των απαντήσεων σε πέντε διαφορετικές ερωτήσεις. Τέλος, ο παράγοντας «Προσανατολισμός στο Εγώ/Ego Climate» αποτελείται και αυτή από 4 ερωτήματα του τύπου «Κατά τη διάρκεια της προπόνησης οι αθλητές συγκρίνουν την απόδοσή τους με αυτή των άλλων» και εξετάζει την ύπαρξη ανταγωνιστικού κλίματος κατά τη διάρκεια των προπόνησης, την επίδειξη υπεροχής έναντι των άλλων και την προσωπική αξιολόγηση σε σχέση με τους άλλους. Η τιμή του υπολογίστηκε από τον μέσο όρο των απαντήσεων σε τέσσερις διαφορετικές ερωτήσεις. Η εσωτερική συνοχή των παραγόντων τόσο στην έρευνα για την κατασκευή του ερωτηματολογίου όσο και στην έρευνα των Jaakkola, Ntoumanis και Liukkonen (2016) ήταν σχετικά καλή αφού στην έρευνα των Soini και των συνεργατών (2014) το α του Cronbach βρέθηκε να είναι: «Autonomy» .85, «Social relatedness» .88, «Task climate» .80 και «Ego climate» .78. Οι αντίστοιχες τιμές στην έρευνα των Jaakkola, Ntoumanis και Liukkonen (2016) ήταν «Task climate» .66 και «Ego climate» .74. Οι απαντήσεις δίνονται σε 5βάθμια κλίμακα τύπου Likert από το 1 (διαφωνώ πλήρως) ως το 5 (συμφωνώ πλήρως).

Διαδικασία

Για την πραγματοποίηση της έρευνας έγινε η απαραίτητη επικοινωνία με τους συλλόγους και τους υπεύθυνους προπονητές των αθλητικών συλλόγων, στην περιοχή της Αττικής, και τους γονείς των νεαρών αθλητών/τριών, προκειμένου να ενημερωθούν για τους σκοπούς της έρευνας και να επιτρέψουν τη συμμετοχή τους σ' αυτή. Μετά την αποδοχή συνεργασίας, ενημερώθηκαν οι σύλλογοι, οι προπονητές και οι αθλητές/τριες, προκειμένου να αποδεχθούν εθελοντικά να συμμετάσχουν στην έρευνα. Ειδικότερα, σε κάθε σύλλογο έγινε γνωστοποίηση του ακριβούς προγράμματος προπόνησης και μετά από επικοινωνία με τους προπονητές του κάθε συλλόγου, καθορίστηκε η ακριβής ημερομηνία για τη διανομή των ερωτηματολογίων. Η έρευνα διήρκεσε περίπου έξι μήνες. Η συλλογή και οι διευκρινήσεις, για τυχόν απορίες στις απαντήσεις των ερωτηματολογίων, γίνονταν πάντα από τον ίδιο τον ερευνητή. Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων από τους συμμετέχοντες ήταν προαιρετική, αφού προηγουμένως ενημερώθηκαν ότι: α) η συμμετοχή στην έρευνα είναι εθελοντική, β) ότι πρέπει να δίνουν ειλικρινείς απαντήσεις, γ) ότι δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις και δ) ότι τα ερωτηματολόγια είναι ανώνυμα και τα δημογραφικά χαρακτηριστικά (το φύλο, τα σωματομετρικά χαρακτηριστικά, η ηλικία, τα χρόνια ενασχόλησης, το άθλημα εξειδίκευσης, τα χρόνια παραμονής στην ίδια ομάδα, εάν έχουν λάβει μέρος σε αγώνες, οι ώρες προπόνησης την ημέρα και η συχνότητα συμμετοχής την εβδομάδα) που υπάρχουν σε αυτά, θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς της παρούσας έρευνας. Για το σκοπό διεξαγωγής της έρευνας δόθηκαν οδηγίες από τον ερευνητή για τον τρόπο συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου και στη συνέχεια ακολούθησε η συμπλήρωσή του από τους αθλητές/τριες, η οποία είχε διάρκεια 15 έως 20 λεπτά, στους χώρους προπόνησης, απουσία του προπονητή τους, προκειμένου οι αθλητές/τριες να απαντήσουν ελεύθερα. Η συμπλήρωσή τους έγινε ανώνυμα από τον κάθε αθλητή/τρια, αφού πρώτα ο ίδιος/α δήλωσε ότι επιθυμεί να συμμετάσχει στην έρευνα εθελοντικά.

Στατιστική Ανάλυση

Για τη στατιστική επεξεργασία των δεδομένων που συλλέχθηκαν από τα παραπάνω ερωτηματολόγια, χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πρόγραμμα SPSS for Windows Ver. 20.1. Πραγματοποιήθηκαν αναλύσεις συχνότητας και περιγραφικές αναλύσεις, για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείγματος, που έλαβε μέρος στην παρούσα έρευνα. Κατόπιν έγιναν αναλύσεις για τη διερεύνηση της συνοχής των παραγόντων, καθενός από τα παραπάνω ερωτηματολόγια (Reliability analysis). Ακόμη, έγιναν αναλύσεις συσχέτισης (Pearson Correlation analysis), για να διερευνηθεί η σχέση μεταξύ των παραγόντων των ερωτηματολογίων. Τέλος, πραγματοποιήθηκε ανάλυση Independent t-test, για να μελετηθούν πιθανές διαφορές καθενός χωριστά από τους παράγοντες των ερωτηματολογίων και του φύλου των αθλητών/τριών/τριών. Ανεξάρτητη μεταβλητή ήταν το φύλο των αθλητών/τριών/τριών και εξαρτημένες οι τιμές των παραγόντων «θετική» και «αρνητική συμπεριφορά» του ερωτηματολογίου της συμπεριφοράς προπονητών και «αυτονομία», «κοινωνικότητα», «προσανατολισμός στο εγώ», «προσανατολισμός στο έργο», του ερωτηματολογίου παρακίνησης.

Αποτελέσματα

Περιγραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων

Στον Πίνακα 1 φαίνονται τα χαρακτηριστικά των ασκούμενων. Σχετικά με τη συμμετοχή τους σε αγώνες το 92,1% απάντησε ότι συμμετέχει και το 7,9% όχι. Το 79,3% απάντησαν ότι δεν κάνουν καθημερινή προπόνηση και μόνο το 20,7% έκαναν καθημερινή προπόνηση. Το 67,5% των

αθλητών/τριών δήλωσαν ότι έκαναν προπόνηση 3-4 φορές την εβδομάδα. Το 67% συμμετείχαν σε ομάδες παμπαίδων/παγκορασίδων, το 15,8% σε ομάδες παιδών/κορασίδων και το 17,2% σε ομάδες νέων/νεανίδων.

Πίνακας 1. Περιγραφικά χαρακτηριστικά ασκούμενων

	Αθλητές (N=36) M (SD)	Αθλήτριες (N=167) M (SD)	Σύνολο (N=203) M (SD)
Ηλικία	14,83 (1,76)	15,32 (,12)	15,23 (1,59)
Προπονητική ηλικία	3,75 (1,61)	5,64 (2,12)	5,31 (2,161)

Αξιοπιστία των ερωτηματολογίων

Ο έλεγχος της αξιοπιστίας του «Ερωτηματολογίου Προπονητικής Συμπεριφοράς» έγινε με τη χρήση του συντελεστή α του Cronbach (Πίνακας 2). Τα αποτελέσματα που προέκυψαν έδειξαν ότι οι δείκτες αξιοπιστίας ήταν αρκετά ικανοποιητικοί, (για την «θετική συμπεριφορά» ήταν $\alpha=.675$, ενώ για την «Αρνητική συμπεριφορά» ήταν $\alpha=.778$). Αντίστοιχα για το «Ερωτηματολόγιο Παρακίνησης» ο συντελεστής α του Cronbach έδειξε ότι οι δείκτες αξιοπιστίας ήταν αρκετά ικανοποιητικοί («αυτονομία» $\alpha=.599$, «κοινωνικότητα» $\alpha=.832$, «προσανατολισμός στο έργο» $\alpha=.621$, και «προσανατολισμός στο εγώ» $\alpha=.814$).

Πίνακας 2. Συντελεστής εσωτερικής συνοχής των παραγόντων των ερωτηματολογίων «Προπονητικής συμπεριφοράς» και «Παρακίνησης»

Παράγοντες	α Cronbach
Υποστηρικτική συμπεριφορά	.675
Αρνητική συμπεριφορά	.778
Αυτονομία	.599
Κοινωνικότητα	.832
Προσανατολισμός στο έργο	.621
Προσανατολισμός στο εγώ	.814

Συσχετίσεις μεταξύ των παραγόντων προπονητικής συμπεριφοράς και παραγόντων κλίματος παρακίνησης

Στον Πίνακα 3 φαίνονται οι συσχετίσεις μεταξύ των παραγόντων της προπονητικής συμπεριφοράς και των παραγόντων του κλίματος παρακίνησης. Η ανάλυση συσχέτισης Pearson correlation έδειξε υψηλή θετική συσχέτιση του παράγοντα Υποστηρικτική συμπεριφορά με τον παράγοντα Αρνητική συμπεριφορά ($r=.223$), το ίδιο με τον παράγοντα Αυτονομία ($r=.648$), Κοινωνικότητα ($r=.658$) και προσανατολισμός στο εγώ ($r=.282$). Η αρνητική συμπεριφορά είχε υψηλή θετική συσχέτιση με τον παράγοντα Αυτονομία ($r=.442$), αλλά και με Προσανατολισμός στο εγώ ($r=.632$) και στο έργο ($r=.513$). Επίσης υψηλή αρνητική συσχέτιση είχε ο παράγοντας Κοινωνικότητα με τον προσανατολισμό στο έργο ($r=-.215$).

Πίνακας 3. Συσχετίσεις μεταξύ των παραγόντων προπονητικής συμπεριφοράς και παραγόντων κλίματος παρακίνησης

	1	2	3	4	5	6
1. Υποστηρικτική συμπεριφορά	1					

2. Αρνητική συμπεριφορά	,223**	1			
	,001				
3. Αυτονομία	,648**	,442**	1		
	,000	,000			
4. Κοινωνικότητα	,658**	,063	-,015	1	
	,000	,373	,827		
5. Προσανατολισμός στο εγώ	,282**	,632**	,131	,124	1
	,000	,000	,062	,078	
6. Προσανατολισμός στο έργο	-,095	,513**	,108	-,215**	,129
	,176	,000	,125	,002	,067

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Προπονητική συμπεριφορά και φύλο αθλητών/τριών

Από την ανάλυση διακύμανσης για ανεξάρτητα δείγματα ως προς δυο παράγοντες, δε διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική επίδραση του παράγοντα «Αυτονομία» ($p = .108$) σε σχέση με το φύλο των αθλητών/τριών/τριών, όπου αγόρια και κορίτσια απάντησαν το ίδιο. Όσον αφορά στην «Κοινωνικότητα» βρέθηκαν διαφορές μεταξύ αγοριών και κοριτσιών ($F_{(1,203)} = 5,929$, $p < .016$), όπου τα κορίτσια εμφάνισαν υψηλότερες μέσες τιμές από τα αγόρια σε αυτό τον παράγοντα. Σχετικά με τον παράγοντα «Προσανατολισμός στο εγώ» δεν βρέθηκαν σημαντικές διαφορές ($p = .320$), αλλά βρέθηκαν στον παράγοντα «Προσανατολισμός στο έργο» ($F_{(1,203)} = 117,552$, $p < .000$), με τα αγόρια να είναι καλύτερα από τα κορίτσια (Πίνακας 4).

Πίνακας 4. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των παραγόντων προπονητικής συμπεριφοράς και του φύλου των αθλητών/τριών/τριών

	Αγόρια		Κορίτσια	
	Μ.Ο.	T.A.	Μ.Ο.	T.A.
Υποστηρικτική συμπεριφορά (N=36)	3,74	,33	4,45	,21
Αρνητική συμπεριφορά (N=167)	4,01	,40	4,23	,34
Σύνολο (N=203)	3,97	,41	4,27	,33

Κλίμα παρακίνησης και φύλο αθλητών/τριών

Από την ανάλυση διακύμανσης για ανεξάρτητα δείγματα ως προς δυο παράγοντες, διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική επίδραση του παράγοντα «υποστηρικτική προπονητική συμπεριφορά» ($F_{(1,202)} = 13,702$, $p < 0.001$), με τα αγόρια να έχουν μεγαλύτερο σκορ από τα κορίτσια. Επίσης βρέθηκε σημαντική επίδραση και στην «αρνητική προπονητική συμπεριφορά» ($F_{(1,203)} = 13,854$, $p < 0.01$) σε σχέση με το φύλο των αθλητών/τριών, όπου τα κορίτσια είχαν σημαντικές διαφορές με τα αγόρια (Πίνακας 5).

Πίνακας 5. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των παραγόντων προπονητικής συμπεριφοράς και του φύλου των αθλητών/τριών/τριών

Αυτονομία	Κοινωνικότητα	Προσανατολισμός στο «εγώ»	Προσανατολισμός στο «έργο»
-----------	---------------	---------------------------	----------------------------

	M.O	T.A	M.O	T.A.	M.O.	T.A.	M.O.	T.A.
Αγόρια (N=36)	3,49	,55	4,13	,50	4,69	,21	3,90	,76
Κορίτσια (N=167)	3,65	,57	4,38	,57	4,62	,34	2,39	,76
Σύνολο (N=203)	3,62	,57	4,34	,57	4,64	,32	2,66	,95

Συζήτηση

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει τη σχέση της προπονητικής συμπεριφοράς στην παρακίνηση αθλητών/τριών αναπτυξιακών ομάδων στην πετοσφαίριση και κατά πόσο αυτή η σχέση διαφοροποιείται από το φύλο.

Τα αποτελέσματα έδειξαν στατιστικά σημαντική επίδραση του παράγοντα «υποστηρικτική προπονητική συμπεριφορά» σε σχέση με το φύλο καθώς διαπιστώθηκαν διαφορές μεταξύ αθλητών/τριών και αθλητριών. Επίσης, παρατηρήθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο φύλων ως προς τον παράγοντα «αρνητική προπονητική συμπεριφορά», όπου τα κορίτσια έδειξαν να επηρεάζονται περισσότερο από την αρνητική συμπεριφορά του προπονητή σε σχέση με τα αγόρια. Τα αποτελέσματα της έρευνας συμφωνούν με τα ερευνητικά αποτελέσματα των Stewart και Taylor (2000), όπου οι άνδρες αθλητές προτιμούσαν ένα πιο συγκεντρωτικό στυλ ηγεσίας προπονητή σε αντίθεση με τις γυναίκες αθλήτριες, οι οποίες προτιμούσαν ένα πιο υποστηρικτικό στυλ ηγεσίας. Επίσης, αντίστοιχη έρευνα των Bebetos και συν. (2017), κατέδειξε διαφορές μεταξύ των δυο φύλων ως προς την προπονητική συμπεριφορά καθώς οι γυναίκες αθλήτριες θέλουν να γνωρίζουν ότι υπάρχει «σύνδεση» με τον προπονητή τους και ότι ο προπονητής τους φροντίζει προσωπικά σε αντίθεση με τους άνδρες που δίνουν λιγότερη προσοχή στη σχέση τους με τον προπονητή. Ομοίως, οι Stewart και Taylor (2000), διαπίστωσαν ότι οι προπονητικές συμπεριφορές που είναι παραδοσιακά αποδεκτές από τους άνδρες αθλητές μπορεί να θεωρούνται σκληρές, αγενείς, άδικες και να μην υποστηρίζουν επαρκώς τις σημερινές γυναίκες αθλήτριες.

Ο ρόλος του προπονητή της ομάδας και η σχέση αλληλεπίδρασης που αναπτύσσεται μεταξύ προπονητή και αθλητή είναι καθοριστική για την ενίσχυση και την αποτελεσματικότητα των κινήτρων (Grapsas, Bebetos, Godolias, & Tsamourtzis, 2016). Προκειμένου αυτή η αμοιβαία σχέση να είναι αποτελεσματική ο προπονητής οφείλει να γνωρίζει τους μηχανισμούς συμπεριφοράς, τις μεθόδους και τις τεχνικές παρακίνησης καθώς και τις ανάγκες και τις προσδοκίες των παικτών της ομάδας (Seweryniak et al., 2016; Amy Loh, Wah, & Remco, 2018). Διερευνώντας το κλίμα κινήτρων των αθλητών/τριών/τριών στο άθλημα της πετοσφαίρισης διαπιστώθηκαν διαφορές σε σχέση με το φύλο τους. Αναλυτικότερα, διαπιστώθηκαν διαφορές μεταξύ αγοριών και κοριτσιών ως προς τον παράγοντα «κοινωνικότητα» και του παράγοντα «προσανατολισμός στο έργο», όπου τα κορίτσια παρουσίασαν υψηλότερες τιμές ως προς τον παράγοντα «κοινωνικότητα», ενώ αγόρια έδειξαν να προσανατολίζονται περισσότερο προς το έργο. Όσον αφορά στον παράγοντα «αυτονομία» και «προσανατολισμός στο εγώ» δεν υπήρξε διαφορετική επίδραση μεταξύ αθλητών/τριών και αθλητριών. Τα αποτελέσματα της έρευνας των Filippou και συν., (2019), που εξέτασαν «το κλίμα κινήτρων στη Φυσική Αγωγή» σε δείγμα μαθητών δημοτικού σχολείου στην Ελλάδα, συμφωνούν ότι τα κορίτσια είναι περισσότερο κοινωνικά σε σχέση με τα αγόρια, ενώ έρχονται σε αντίθεση ως προς τους άλλους παράγοντες καθώς τα αγόρια ανέφεραν υψηλότερη αυτονομία και προσανατολισμό στο εγώ και τα κορίτσια έδειξαν να προσανατολίζονται προς το έργο.

Από την ανάλυση συσχέτισης (Pearson correlation) μεταξύ των παραγόντων προπονητικής συμπεριφοράς και παραγόντων κλίματος παρακίνησης προέκυψε υψηλή θετική συσχέτιση του

παράγοντα Υποστηρικτική συμπεριφορά με τους παράγοντες αυτονομία, κοινωνικότητα, αρνητική συμπεριφορά και προσανατολισμός στο εγώ. Αντίστοιχα, η αρνητική συμπεριφορά συσχετίστηκε θετικά με τον παράγοντα αυτονομία, προσανατολισμός στο εγώ και προσανατολισμός στο έργο. Αντίθετα, η ανάλυση έδειξε αρνητική συσχέτιση μεταξύ του παράγοντα κοινωνικότητα και του παράγοντα προσανατολισμός στο έργο.

Η έρευνα αυτή αποτελεί μια προσέγγιση στη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ της συμπεριφοράς του προπονητή της παρακίνησης και της ικανοποίησης των αθλητών/τριών/τριών ομάδων πετοσφαίρισης στην Ελλάδα. Η απουσία αντίστοιχων ερευνών στην χώρα μας και το μικρό σχετικά δείγμα της έρευνας είναι οι λόγοι για τους οποίους απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στην ερμηνεία των αποτελεσμάτων προκειμένου μπορεί να ειπωθεί ότι μπορούν να γενικευτούν τα αποτελέσματα. Τα παραπάνω αποτελέσματα αποτελούν βάση για την περαιτέρω εξέλιξη της έρευνας στις αναπτυξιακές ομάδες πετοσφαίρισης. Είναι καλό οι προπονητές των αναπτυξιακών τμημάτων, να γνωρίζουν πως να συμπεριφέρονται και να ελέγχουν τη συμπεριφορά τους, γιατί από αυτήν εξαρτάται η παρακίνηση και έμμεσα η περαιτέρω δέσμευση/ενασχόληση/παραμονή των μικρών αθλητών/τριών/τριών στο άθλημα. Περισσότερες έρευνες που να εξετάζουν την προπονητική συμπεριφορά, την παρακίνηση αλλά και την ικανοποίηση των αθλητών/τριών/τριών, θα ήταν σκόπιμο να πραγματοποιηθούν σε διαφορετικές ηλικίες και πιθανά σε διαφορετικά αθλήματα.

Βιβλιογραφία

- Alfermann, D., Lee, M. J., & Würth, S. (2005). Perceived Leadership Behavior and Motivational Climate as Antecedents of Adolescent Athletes' Skill Development. *Athletic Insight: The Online Journal of Sport Psychology*, 7(2), 14–36.
- Amy Loh, L. Y., Wah, T. E., & Remco, P. (2018). Influence of coaches behaviour on elite volleyball players' motivational climate and performance satisfaction. *MoHE*, 7(1), 143–150. <https://doi.org/10.15282/mohe.v7i1.167>
- Avcı, K. S., Çepikkurt, F., & Kale, E. K. (2018). Examination of the relationship between coach-athlete climate for volleyball players. *Universal Journal of Educational Research*, 6(2), 346–353. <https://doi.org/10.13189/ujer.2018.060218>
- Bebetsos, E., Filippou, F., & Bebetos, G. (2017). Athletes' criticism of coaching behavior: Differences among gender, and type of sport. *Polish Psychological Bulletin*, 48(1), 66–71. <https://doi.org/10.1515/ppb-2017-0008>
- Black, A. E., & Deci, E. L. (2000). The Effects of Instructors' Autonomy Support and Students' Autonomous Motivation on Learning Organic Chemistry: A Self-Determination Theory Perspective. *Science Education*, 84(6), 740–756. [https://doi.org/10.1002/1098-237X\(200011\)84:6<740::AID-SCE4>3.0.CO;2-3](https://doi.org/10.1002/1098-237X(200011)84:6<740::AID-SCE4>3.0.CO;2-3)
- Chelladurai, P. (1993). Leadership. In R. N. Singer, M. Murphey, & L. K. Tennant (Eds.). *Macmillan., Handbook of Research on Sport Psychology*. New York:Macmillan, 647–671.
- Chiu, L. K., Mahat, N. I., Hua, K. P., & Radzuwan, R. B. (2013). Student-Athletes' Perceptions of Coaches' Coaching Competency at the Malaysian Public Institution of Higher Learning. *World Journal of Education*, 3(1), 13–22. <https://doi.org/10.5430/wje.v3n1p13>
- Coussens, A. H., Rees, T., & Freeman, P. (2015). Applying generalizability theory to examine the antecedents of perceived coach support. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 37(1), 51–62. <https://doi.org/10.1123/jsep.2014-0087>

- Deci, E., & Ryan, R. M. (2000). The “What” and “Why” of Goal Pursuits: Human Needs and the Self-Determination of Behavior. *Psychological Inquiry*, 14(11), 167–268. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1104_01
- Duda, J. L. (2013). The conceptual and empirical foundations of Empowering Coaching™: Setting the stage for the PAPA project. *Int. J. Sport Exerc. Psychol*, 11(4), 313–318. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2013.839414>
- Felton, L., & Jowett, S. (2012). “What do coaches do” and “how do they relate”: Their effects on athletes’ psychological needs and functioning. *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports*, 23(2), 130–139. <https://doi.org/10.1111/sms.12029>
- Filippou, F., Masadis, G., Kouli, O., Konstantinidis, C., Bebetos, E., Derri, V., & Samara, E. (2019). The „Motivational Climate in Physical Education Scale” in Greek Educational Context. *November*, 198–200. <https://doi.org/10.37393/icass2019/37>
- García-Calvo, T., Leo, F. M., Gonzalez-Ponce, I., Sánchez-Miguel, P. A., Mouratidis, A., & Ntoumanis, N. (2014). Perceived coach-created and peer-created motivational climates and their associations with team cohesion and athlete satisfaction: Evidence from a longitudinal study. *Journal of Sports Sciences*, 32(18), 1738–1750. <https://doi.org/10.1080/02640414.2014.918641>
- Gencer, E., & Öztürk, A. (2018). The Relationship Between the Sport-Confidence and the Coach-Athlete Relationship in Student-Athletes. *Journal of Education and Training Studies*, 6(10), 7. <https://doi.org/10.11114/jets.v6i10.3388>
- Gillet, N., Vallerand, R. J., Amoura, S., & Baldes, B. (2010). Influence of coaches’ autonomy support on athletes’ motivation and sport performance: A test of the hierarchical model of intrinsic and extrinsic motivation. *Psychology of Sport and Exercise*, 11(2), 155–161. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2009.10.004>
- Grapsas, I., Bebetos, E., Godolias, G., & Tsamourtzis, E. (2016). *Investigation of the relationship between coaching behavior and motivation among male and female basketball athletes*. April, 72–83. https://www.researchgate.net/publication/299562646_Investigation_of_the_relationship_between_coaching_behavior_and_motivation_among_Greek_and_Cypriot_male_and_female_basketball_athletes
- Harwood, C. G., Barker, J. B., & Anderson, R. (2015). Psychosocial Development in Youth Soccer Players: Assessing the Effectiveness of the 5Cs Intervention Program. *The Sport Psychologist*, 29(4), 319–334. <https://doi.org/https://doi.org/10.1123/tsp.2014-0161>
- Horn, T. S., Bloom, P., Berglund, K. M., & Packard, S. (2011). Relationship between the collective Psychological characteristics of athletes and their preferences for different types of behavior guidance. *Sports Psychologist*, 25(2), 190–211. <https://journals.humankinetics.com/view/journals/tsp/25/2/article-p190.xml>
- Jaakkola, T., Ntoumanis, N., & Liukkonen, J. (2016). Motivational climate, goal orientation, perceived sport ability, and enjoyment within Finnish junior ice hockey players: Achievement goal theory and enjoyment. *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports*, 26(1), 109–115. <https://doi.org/doi:10.1111/sms.12410>
- Jowett, S., & Frost, T. (2007). Race/Ethnicity in the all-male coach-athlete relationship: Black footballers’ narratives. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 5(3), 255–269. <https://doi.org/10.1080/1612197x.2007.9671835>

- Jowett, S., & Cockerill, I. M. (2003). Olympic medallists' perspective of the athlete-coach relationship. *Psychology of Sport and Exercise*, 4(4), 313–331. [https://doi.org/10.1016/S1469-0292\(02\)00011-0](https://doi.org/10.1016/S1469-0292(02)00011-0)
- Jowett, S., Adie, J. W., Bartholomew, K. J., Yang, S. X., & Lopez-jiménez, A. (2017). Motivational processes in the coach-athlete relationship: A multi-cultural self-determination approach. *Psychology of Sport & Exercise*, 37, 143–152. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2017.06.004>
- Karamousalidis, G., Ifantidis, G., Laparidis, K., & Μπεμπetsos, E. (2007). Η Συμπεριφορά των Προπονητών σε Ομαδικά Αθλήματα. *Προφορικές & Αναρτημένες Ανακοινώσεις 15ου Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού*. http://www.phyed.duth.gr/undergraduate/images/files/congress/2007/congr_abs18.pdf
- Keegan, R., Spray, C., Harwood, C., & Lavalley, D. (2010). The motivational atmosphere in youth sport: Coach, parent, and peer influences on motivation in specializing sport participants. *Journal of Applied Sport Psychology*, 22(1), 87–105. <https://doi.org/10.1080/10413200903421267>
- Kim, H. D., & Cruz, A. B. (2016). The influence of coaches' leadership styles on athletes' satisfaction and team cohesion: A meta-analytic approach. *International Journal of Sports Science and Coaching*, 11(6), 900–909. <https://doi.org/10.1177/1747954116676117>
- Listwan, T. (2006). *Zarządzaniekadrami*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.
- Maehr, M. L., & Braskamp, L. A. (1986). *The motivation factor: A theory of personal investment*. Lexington Books/D. C. Heath and Com.
- Mageau, G. A., & Vallerand, R. J. (2003). The coach-athlete relationship: A motivational model. *Journal of Sports Sciences*, 21(11), 883–904. <https://doi.org/10.1080/0264041031000140374>
- Marcone, M. S. (2017). The impact of coaching styles on the motivation and performances of athletes. *Kinesiology, Sports Studies, and Physical Education*, 21, 34. https://digitalcommons.brockport.edu/pes_synthesis/21
- Nicolas, M., Gaudreau, P., & Franche, V. (2011). Perception of coaching behaviors, coping, and achievement in a sport competition. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 33(3), 460–468. <https://doi.org/10.1123/jsep.33.3.460>
- Roberto, A.N.J., Fiorese, J.L., Vieira, J.L.L., Ferreira, L., Cheuczuk, F., Jowett, S., Fortes, S.L., & Vissoci, J. R. N. (2019). Coach-athlete relationship and collective effectiveness in volleyball: is the union explained by the goals of athletes Coach-athlete relationship and collective effectiveness in volleyball: is the union explained by the goals of athletes. *Motricidade*, 15(2–3), 1–11.
- Sakellarides, I., Zetou, E., Bebetos, E., & Kourtessis, T. (2018). Comparative study of Greek athletes in terms of their satisfaction and coaching behavior in individual and team sports. *Research Articles, Journal of Physical Activity, Nutrition and Rehabilitation*, March 17, 2018. <https://www.panr.com.cy/article/comparative-study-of-greek-athletes-in-terms-of-their-satisfaction-and-coaching-behavior-in-individual-and-team-sports/>
- Seweryniak, T., Nowak, A., & Stosik, A. (2016). Selected elements of motivational effect on athletic performance in professional volleyball teams. *Education, Health and Sports Magazine*, 6(8), 807–814. <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.159119>
- Seweryniak, T., Nowak, A., & Stosik, A. (2016). Selected elements of motivational impact on sport performance in professional volleyball teams. *Quality in Sport*, 2(4), 41. <https://doi.org/10.12775/qs.2016.023>

- Smoll, F. L., Smith, R. E., & Cumming, S. P. (2007). Effects of a motivational climate intervention for coaches on changes in young athletes' achievement goal orientations. *Journal of Clinical Sport Psychology, 1*(1), 23–46. <https://doi.org/10.1123/jcsp.1.1.23>
- Soini, M., Liukkonen, J., Watt, A., Yli-Piipari, S., & Jaakkola, T. (2014). Factorial validity and internal consistency of the motivational climate in physical education scale. *Journal of Sports Science & Medicine, 13*(1), 137-144.
- Stewart, C., & Taylor, J. (2000). Why Female Athletes Quit: Implications for Coach Education. *The Physical Educator, 57*(4), 170–177.
- Williams, J. M., Jerome, G. J., Kenow, L. J., Rogers, T., Sartain, T. A., & Darland, G. (2003). *Factor Structure of the Coaching Behavior Questionnaire and Its Relationship to Athlete Variables Jean M. Williams, University of Arizona*. Linfield University.
- Zourbanos, N., Hatzigeorgiadis, A., & Theodorakis, Y. (2007). A preliminary investigation of the relationship between athletes' self-talk, and coaches' behaviour and statements. *International Journal of Sports Science and Coaching, 2*(1), 57–66.
- Zourbanos, N., Theodorakis, Y., & Hatzigeorgiadis, A. (2006). Coaches' behaviour, social support and athletes' self-talk. *Hellenic Journal of Psychology, 3*, 117–133.
- Ζουρμπάνος, Ν., Θεοδωράκης, Γ., & Χατζηγεωργιάδης, Α. (2004). Κλίμακα Συμπεριφοράς Προπονητή. *Πρακτικά, 3ο Διεθνές Συνέδριο Αθλητικής Ψυχολογίας; 54-55, Τρίκαλα*.
- Θεοδωράκης, Γ., Ζουρμπάνος, Α., & Χατζηγεωργιάδης, Ν. (2015). *Ψυχολογική Υποστήριξη στον Αθλητισμό και την Άσκηση για Υγεία*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

Relation between coaching behavior and motivation of volleyball athletes in developmental ages

Souri G.*, Zetou E., Vernadakis N., Bebetsos E.

Democritus University of Thrace

ABSTRACT

The aim of this study was to investigate the relationship between coaching behavior and motivation of volleyball athletes of developmental ages and how this relationship is affected by sex. Participants were 203 junior and young volleyball athletes (167 girls and 36 boys), aged of 12-19 years old, and training experience 1-9 years belonging in volleyball clubs of Attica. The questionnaire which used were: a) The Coaching Behaviour Questionnaire - CBQ, (Williams, Jerome, Kenow, Rogers, Sartain & Darland, 2003) which has been modified and adapted to the Greek population by Zourbanos, Theodorakis, & Hatzigeorgiadis, (2007) and Zourbanos, Hatzigeorgiadis & Theodorakis, (2007) and b) the «Motivational Climate in Physical Education Scale (MCPES)» (Soini et al., 2014). Reliability analyzes confirmed satisfactory Cronbachs' Alpha for all factors. The results showed that there was high correlation of all motivation factors with the supportive coaching behavior, except the “task orientation”. The results of the study also resulted in sex differences in relation to the supportive but also to the negative behavior of the coach. Relation to the motivation factors there were differences in sex. Female athletes showed higher means in “sociality”, and the male athletes showed higher means to “task orientation”. In conclusion coaching behavior has direct relationship with athletes’ motivation, which indirect lead in athletes’ satisfaction and this is expressed by commitment, involvement and stay in volleyball.

Key words: coaching behavior; motivation; sex; volleyball.

Corresponding address:

Georgia Souri
Democritus University of Thrace
Department of Physical Education and Sport Sciences
University Campus, 69100 Komotini

E-mail:

geosouri@yahoo.gr